



KANTA- JA PÄIJÄT-HÄMEEN KESTÄVÄ RUOKAJÄRJESTELMÄ -YRITYSKYSELYN TULOKSET

Helmikuu 2024

Kestävä RuokaHäme -hanke

 HAMK
Hämeen ammatti-
korkeakoulu

 ProAgria
Etelä-Suomi

 MAA- JA
KOTITALOUSNAISET
ETELÄ-SUOMI

 maaseuturahasto

KYSELYN TAUSTA JA TOTEUTUS



KYSELYN TARKOITUS

- Selvitetään yrityksissä tehtyjä toimenpiteitä kestävä ruokajärjestelmän edistämiseksi.
- Avataan yrityksille, mitä toimenpiteet omassa yrityksessä voivat tarkoittaa.
 - oppimisen näkökulma
- Kartoitetaan yrityksissä koettuja haasteita, mahdollisuuksia ja tuen tarpeita.



TOTEUTUS JA KOHDERYHMÄ

- Toteuttajana [Kestävä RuokaHäme](#) -hanke (EU:n maaseuturahaston hanke 180268).
- Ajankohta 29.11.2023–12.1.2024.
- Alustana Microsoft Forms
- Kohteena kanta- ja päijäthämäläiset ruokasektorin pk-yritykset
 - Alkutuotanto (suoramyynti), jalostus ja elintarvikkeiden valmistaminen



TULOSTEN HYÖDYNTÄMINEN

- Tulosten toivotaan toimivan pohjana kehittämistoimenpiteille Kanta- ja Päijät-Hämeessä.

Siirtymistä kestävään ruokajärjestelmään kuvattiin kyselyn vastaajille Sitran visiolla:



Monipuolinen maatalous ponnistaa alueellisista vahvuuksista ja on sekä taloudellisesti kannattavaa että luontoa vahvistavaa. Ruokajärjestelmä perustuu kestäviin viljelymenetelmiin ja teknologiaan sekä tuottaa riittävästi ruokaa ja tietoa kestäviä kulutusvalintoja varten. Muutos on haluttu, hyväksytty ja toimijoita motivoiva.



(Sitran työpaperi: https://media.sitra.fi/app/uploads/2023/11/sitran-tyopaperi-miten-suomeen-rakennetaan-kestava-ruokajarjestelma_v2.pdf)

KYSYMYSTEN VALINTA JA KYSELYN RAKENNE

- Teemojen ja kysymysten valinnassa hyödynnettiin elintarviketeollisuusliitto ETL:n [vastuullisuusjaottelua](#).
 - Vastuullisuus elintarvikealalla:
 - Energiatehokkuus
 - Kiertotalous ja hävikki
 - Pakkaukset
 - Luonnon monimuotoisuus
 - Vastuullinen toimitusketju
 - Ravitsemusvastuu
 - Elintarvikemarkkinoinnin itsesäätely
- Kestävyyden ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen näkökulma.
- Monivalintakysymyksiä, joissa myös avoin vastausmahdollisuus
 - Mahdollisuus valita kaikki omaa yritystä koskevat vaihtoehdot.

KESTÄVYYDEN TEEMAT KYSELYSSÄ

1. Ympäristö
2. Tuoteturvallisuus ja vastuullinen toimitusketju
3. Kuluttajat ja ravitseminen
4. Työhyvinvointi ja osaaminen
5. Paikallisen elinkeinon kehittäminen
6. Talous ja strategiatyö

Lisäksi kysymyksiä yritysten omista kokemuksista:

- Koetut haasteet ja tuen tarve kestävään ruokajärjestelmään siirtymisessä
- Kestävän ruokajärjestelmän mukanaan tuomat hyödyt ja mahdollisuudet

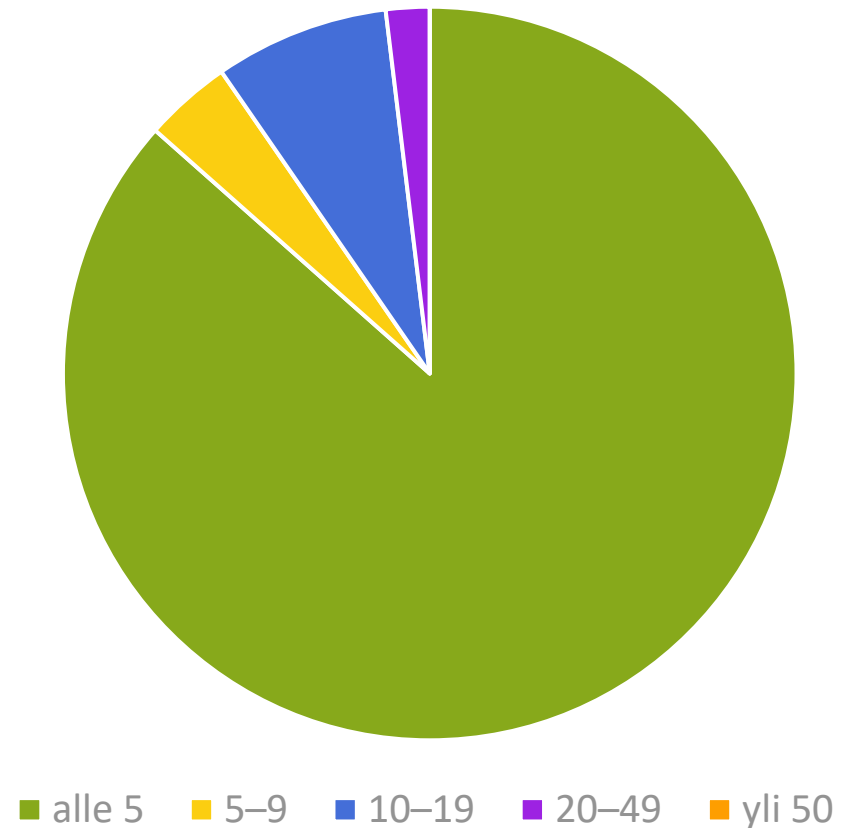
VASTAAJAT

52 yritystä vastasi kyselyyn.

87 %:ssa yrityksistä oli henkilöstöä keskimäärin alle 5 henkilöä.

35 % oli osallistunut Kestävä RuokaHäme -hankkeen toimintaan jollakin tavalla.

Henkilöstön määrä



VASTAUKSET

1. YMPÄRISTÖ

Millä toimenpiteillä yrityksesi edistää luonnon hyvinvointia?



2. TUOTETURVALLISUUS JA VASTUULLINEN TOIMITUSKETJU

Mitä toimenpiteitä yrityksessäsi tehdään tuoteturvallisuuden ja toimitusketjun vastuullisuuden edistämiseksi?



3. KULUTTAJAT JA RAVITSEMUS

Millä tavalla yrityksessä huomioidaan kuluttajat ja ravitsemusvastuu?



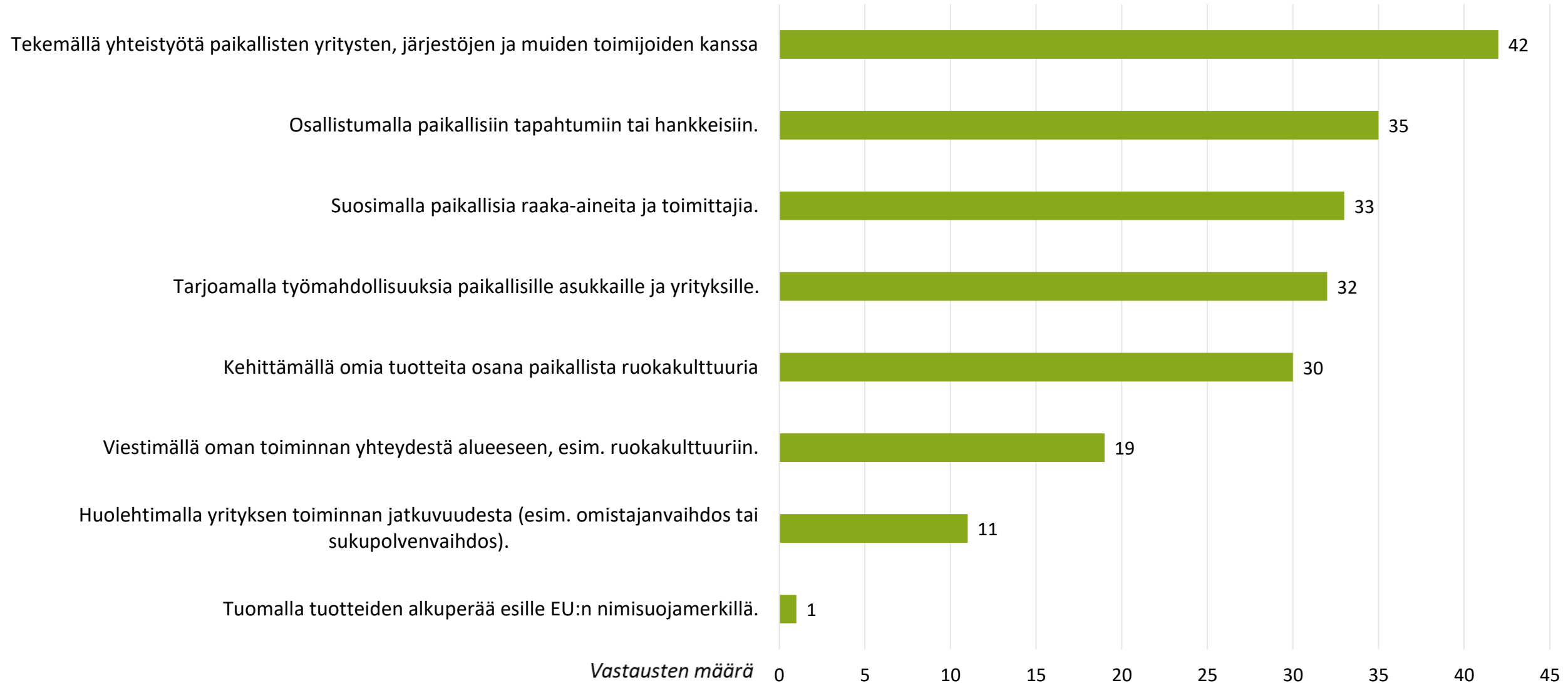
4. TYÖHYVINVOINTI JA OSAAMINEN

Miten yrityksessä huomioidaan henkilöstön ja yrittäjien hyvinvointi ja osaaminen?



5. PAIKALLISEN ELINKEINON KEHITTÄMINEN

Miten yrityksesi edistää omalla toiminnalla paikallisen hyvinvoinnin ja elinkeinon kehittämistä?



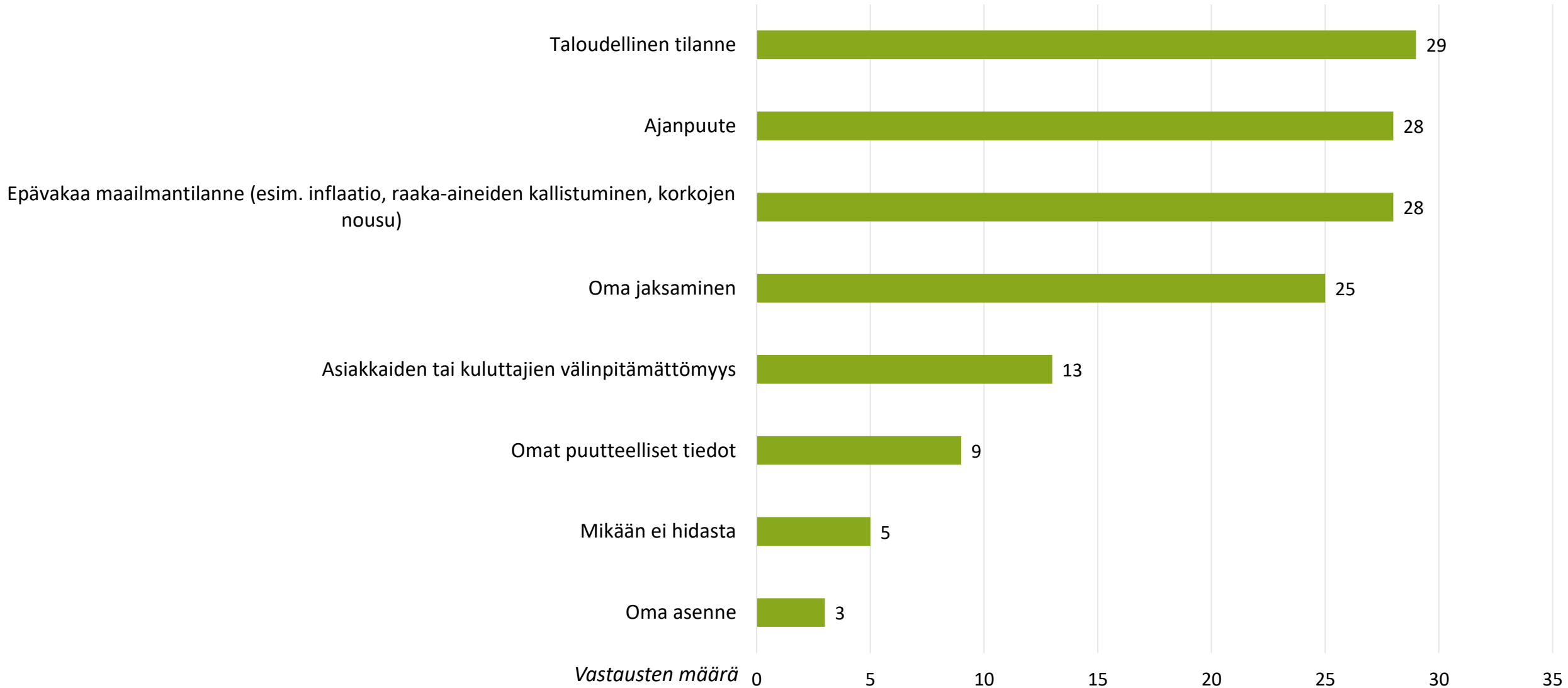
6. TALOUS JA STRATEGIATYÖ

Miten yrityksesi edistää kestäväää taloutta?



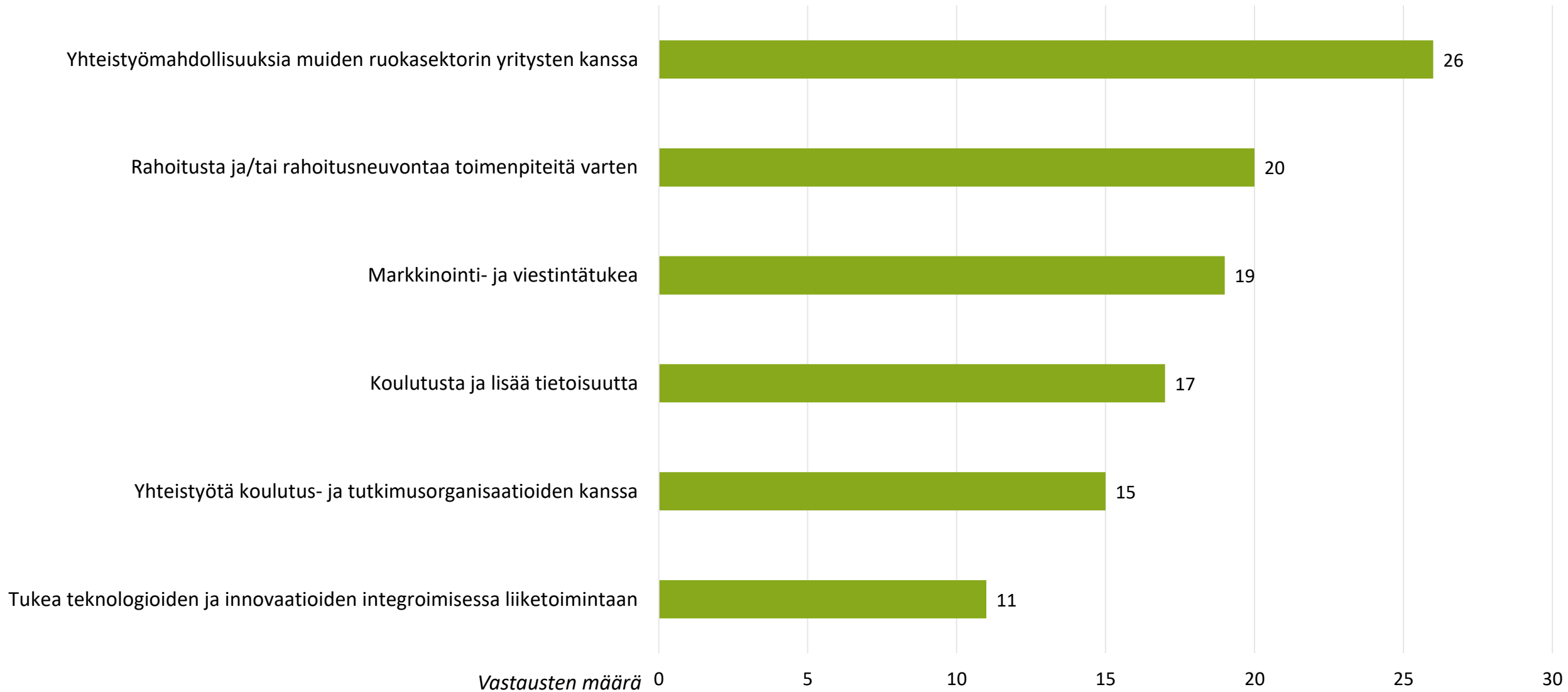
KOETUT HAASTEET KESTÄVÄÄN RUOKAJÄRJESTELMÄÄN SIIRTYMISESSÄ

Mitkä asiat hidastavat kestäväen ruokajärjestelmän edistämistä yrityksessä?



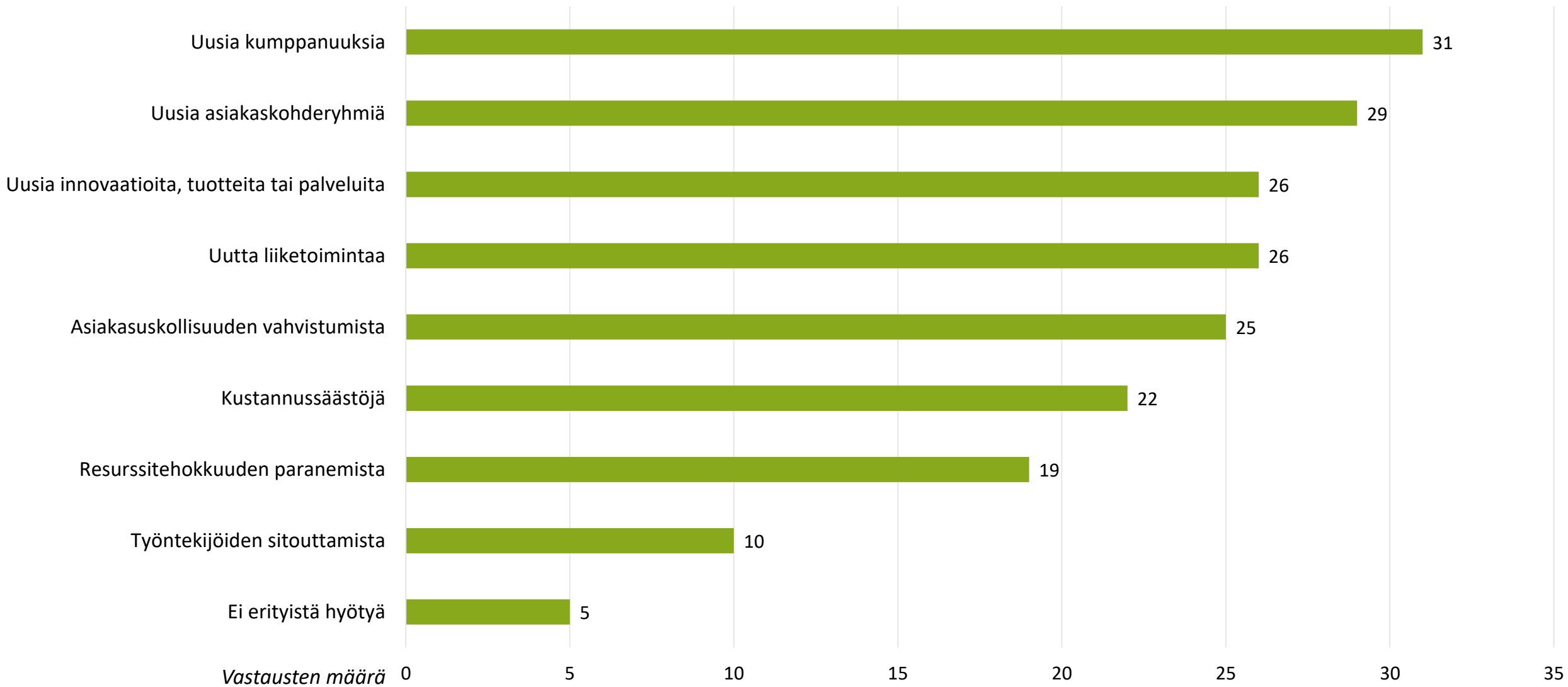
TUEN TARVE KESTÄVÄÄN RUOKAJÄRJESTELMÄÄN SIIRTYMISESSÄ

Millaista tukea tai apua tarvitsisit kestäväen ruokajärjestelmän edistämiseksi yrityksessäsi?



KESTÄVÄN RUOKAJÄRJESTELMÄN MUKANAAN TUOMAT HYÖDYT JA MAHDOLLISUUDET

Mitä hyötyjä tai mahdollisuuksia koet saavasi yrityksellesi kestäväen ruokajärjestelmän edistämisessä?



KESTÄVYYSKATSAUS

TULOSTEN YHTEENVETO

KESTÄVYYSKATSAUS



ONNISTUMISET

- Toimia tehdään jo paljon kestävyden eri osa-alueilla.
- Asenne on kohdillaan.
- Tietoa ja osaamista hankitaan niin itselle kuin henkilökunnallekin (ympäristö, toimitusketjun vastuullisuus).



HAASTEET

- Taloudellinen tilanne
- Epävakaa maailmantilanne (korot, inflaatio, raaka-aineet)
- Ajanpuute
- Oma jaksaminen
- Kuluttajien välinpitämättömyys



TARPEET

- Yhteistyömahdollisuudet
- Rahoitus tai rahoitusneuvonta
- Markkinointi- ja viestintätuki
- Koulutus ja tietoisuuden lisääminen

KEHITYSKOHTEET

- Tavoitteiden asettaminen
- Vastuullisuusviestinnän lisääminen
- Kuluttajien ohjaaminen kestäviin valintoihin
- Yrityksen sisäinen viestintä
- Ihmisen hyvinvoinnin huomioiminen



HYÖDYT JA MAHDOLLISUUDET

- Uudet kumppanuudet
- Uusia asiakkaita
- Uutta liiketoimintaa
- Uusia innovaatioita, tuotteita tai palveluita

ONNISTUMISET



- Toimia tehdään jo paljon kestävyuden eri osa-alueilla.
 - Eniten toimia yrittäjien ja henkilöstön työhyvinvoinnin ja osaamisen alueella:
 - Työturvallisuuden varmistaminen, henkilöstön kannustaminen jatkuvaan oppimiseen, kouluttaminen vastuullisuusasioissa, yhdenvertaisuuden huomioiminen, työpisteiden ergonomia
 - Luonnon hyvinvointia edistetään jo monin tavoin:
 - Hävikkiä vähentämällä, kierrätystä tehostamalla, energiaremonteilla
 - Paikallista hyvinvointia ja elinkeinoa edistetään:
 - Yhteistyö paikallisten yritysten ja järjestöjen kanssa, paikalliset tapahtumat ja hankkeet, työmahdollisuuksien tarjoaminen
 - Paikalliset raaka-ainehankinnat
- Asenne on kohdillaan!

”Ruokajärjestelmän ja toimintamme kestävyys on arvo itsessään, jota haluamme osaltamme vaalia. Se ei perustu pelkästään välittömiin hyötyihin.”

KEHITTÄMISEN KOHTEET



- Omien tavoitteiden asettaminen kestävän ruokajärjestelmän edistämiseksi
- Ulkoisen vastuullisuusviestinnän lisääminen
 - Kuluttajien ohjaaminen kestäviin valintoihin
- Yrityksen sisäinen viestintä
- Ihmisen hyvinvoinnin huomioiminen, sekä yrittäjän että kuluttajan
 - Yrittäjien jaksaminen
 - Ravitsemussuositusten huomioiminen tuotekehityksessä
- Työntekijöiden taitojen kehittäminen
 - Siellä missä se edistää kestävyttä ja työn sujuvuutta

JOHTOPÄÄTÖKSET

- Ruokajärjestelmän kestävyys siirtymää edistetään Hämeessä monin tavoin.
 - Työntekijöiden hyvinvointi, luonnon hyvinvointia tukevat käytännöt ja paikallisen yhteisön tukeminen.
- Tavoitteiksi omien kestävyystavoitteiden määrittäminen, viestinnän lisääminen sekä kuluttajien ohjaaminen kestäviin valintoihin.
- Haasteista huolimatta kestävyystoimien taustalla vaikuttaa usko kestävä liiketoiminnan myönteisiin vaikutuksiin.
- Haasteiden ja mahdollisuuksien tasapainottaminen edellyttää tukea eri tahoilta, myös lainsäädännöltä, sekä yhteistyötä ja sitoutumista kestävä kehityksen tavoitteisiin.

